

Nr 320.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfällig förhöjning i dagavlöningen för manskapet vid armén m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

dels att tillfällig förhöjning i dagavlöningen må utbetalas till nedan-nämnda manskap vid armén:

för tiden den 1 november—den 31 december 1919 till furir av 1. klassen (likställd beställningsman) med 17 öre,

för år 1920 till furir av 1. klassen (likställd beställningsman) med 50 öre,

för tiden den 1 november 1919—den 31 december 1920 till furir av 2. klassen (likställd beställningsman, musikfurir av 2. klassen) med 50 öre; till korpral (konstapel, likställd beställningsman, musikkorpral, musikkonstapel samt korpral, indelt) med 35 öre; till vicekorpral (likställd beställningsman, musikvicekorpral, musikvicekonstapel samt vicekorpral, indelt) med 20 öre; till menig beställningsman (menigt musikmanskap samt menig beställningsman, indelt) med 20 öre; och till menig volontär (menig, indelt) med 30 öre,

dels att berörda förhöjning i dagavlöningen må utgå för tiden den 1 november—den 31 december 1919 från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. samt för år 1920 från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.,

dels att från anslaget till anställnings- och avskedspremier må till värnpliktig, som under utbildningsåret 1918—1919 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1920 vinner annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum, ut-

betalas anställningspremie efter samma grunder, som gälla beträffande dylik premies utbetalande till värnpliktig, vilken under pågående tjänstgöring tager sådan anställning,

dels ock att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må under år 1920, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 31 december 1918 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som tager förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

G U S T A F.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson anförde härefter:

»I anförande till statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 10 maj 1918, i utdrag bifogat propositionen nr 444 till 1918 års lagtima riksdag, hade jag tillfälle erinra därom, att manskapsrekryteringen vid armén under de senare åren lämnat högst otillfredsställande resultat. De åtgärder, som i samband med 1914 års härordning vidtogos i syfte att förbättra manskapsrekryteringen, hade visat sig icke vara tillfyllest, och de av 1917 års riksdag beslutade anställnings- och rekapitulationspremierna hade icke i någon mera avsevärd grad bidragit till att förbättra rekryteringen. Enligt då föreliggande uppgifter uppginge vakanserna bland det fast anställda manskapet vid hären i dess helhet till omkring 43 procent. Vid arméns huvudvapenslag, infanteriet, utgjorde de icke mindre än omkring 51 procent.

Det syntes mig ligga i öppen dag, att därest ett sådant sakernas tillstånd finge fortfara, hela utbildningsarbetet inom armén komme att fullständigt förfelas. Genomgripande åtgärder i syfte att råda bot på bestående missförhållanden måste därför uppenbarligen med det snaraste vidtagas, och förmålde jag mig hava för avsikt att genom särskilda sakkunniga låta verkställa erforderlig utredning av rekryteringsfrågan i hela dess vidd. Denna utredning, vilken i första hand syntes böra avse en omläggning av den nuvarande volontärinstitutionen vid armén, borde så bedrivas, att ett fullständigt förslag i ämnet kunde föreläggas 1919 års riksdag.

Ett förslag till tillfälliga åtgärder för avhjälpande av manskapsbristen vid armén hade på uppdrag utarbetats av ledamoten av riksdagens andra kammare, översten och chefen för första livgrenadjärregementet C. G. V. Hammarskjöld, som jämlikt nådigt bemyndigande varit för berörda ändamål såsom sakkunnig tillkallad inom lantförsvarsdepartementet. Under förhandenvarande förhållanden fann jag emellertid tillräckligt vägande skäl icke föreligga att då till riksdagens prövning framlägga nämnda förslag. I avvaktan på avlåtande till 1919 års riksdag av fullständigt förslag till rekryteringsfrågans lösning ansåg jag däremot riksdagens medgivande böra inhämtas till fortsatt utbetalande av anställnings- och rekapitulationspremier åt arméns manskap.

Förslag i sådant syfte förelades riksdagen i ovannämnda proposition (nr 444), och med bifall till detta förslag medgav riksdagen, att *dels* från anslaget till anställnings- och avskedspremier finge till värnpliktig, som under utbildningsåret 1916—1917 respektive 1917—1918 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1918 respektive 1919 vunne annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum, utbetalas anställningspremie efter samma grunder, som gällde beträffande dylik premies utbetalande till värnpliktig, vilken under pågående tjänstgöring toge sådan anställning,

dels ock från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. finge under år 1919, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 14 juni 1917 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som toge förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som toge annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning.

För att inom lantförsvarsdepartementet biträda med verkställande av utredning och avgivande av förslag, avsett att föreläggas 1919 års

riksdag, rörande förbättrande av manskapsrekryteringen vid armén tillkallade jag sedermera, jämlikt den 16 maj 1918 erhållet bemyndigande, tre sakkunniga personer, nämligen översten Hammarskjöld, vilken skulle leda de sakkunnigas förhandlingar, samt ledamöterna av riksdagens andra kammare lantbrukaren Johan Jönsson i Revinge och redaktören Johan August Ingvarson, och hava dessa sakkunniga — jag kommer i det följande att för dem använda benämningen rekryteringssakkunniga — den 7 december 1918 avgivit utredning och förslag rörande till dem överlämnade spörsmål. Från furirer vid arméns truppförband hava sedermera inkommit särskilda, likalydande framställningar om förbättrande av det fast anställda manskapets avlöningsförhållanden jämte vederbörande regements- och avdelningschefers samt likställda chefers däröver avgivna yttranden. Därefter hava infordrade yttranden i ärendet avgivits dels av arméförvaltningens civila departement den 30 december 1918 dels ock av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 24 februari 1919.

I sitt utlåtande hava rekryteringssakkunniga till en början yttrat sig rörande vissa spörsmål, som avse organisationen och utbildningen vid infanteriet. De sakkunniga hava i sådant avseende framställt förslag till åtgärder för avhjälpande av det nuvarande utbildningssystemets brister och i sammanhang därmed skärskådat de föreslagna åtgärdernas verkningar i organisatoriskt hänseende. Vidare hava de sakkunniga föreslagit vissa ändringar i avlöningsförhållandena för härens fast anställda manskap, utom musikmanskapet, samt uttalat sig rörande en del andra spörsmål av huvudsakligen organisatorisk natur.

Sedan ovan omförmälda uppdrag lämnades rekryteringssakkunniga, har, såsom känt är, frågan om vårt försvarsväsendes ordnande kommit i ett väsentligen förändrat läge. Utredning har igångsatts rörande begränsning av de militära utgifterna, och i sammanhang därmed har en fullständig revision av det svenska försvarsväsendet ställts i utsikt. Vid sådant förhållande torde det vara tydligt, att de sakkunnigas förslag, i vad det avser organisatoriska spörsmål, icke kan fristående för sig upptagas till prövning. Däremot torde de alltmera stegrade svårigheterna vid manskapsrekryteringen göra det nödvändigt, att särskilda åtgärder vidtagas för att åtminstone i någon grad förbättra manskapets avlöningsförhållanden.

Enligt vad rekryteringssakkunniga erinrat, hava nämligen svårigheterna att upprätthålla rekryteringen, särskilt beträffande underbefälskadern vid infanteriet, under de senare åren alltmer ökats. Samtidigt som antalet nyanställda volontärer minskats, hade fordringarna på de-

samma måst sänkas, varigenom en del till underbefäl mindre lämpliga eller rent av olämpliga individer vunnit inträde i armén. Genom anställnings- och rekapitulationspremierna hade det blivit möjligt att ånyo anställa ett rätt avsevärt antal f. d. fast anställda underbefäl, på samma gång som i tjänst varande underbefäl visat ökad benägenhet att ingå förnyat tjänsteavtal. På möjligheten att nyanställa volontärer hade dessa premier däremot till synes icke utövat nämnvärd inverkan. Vissa regementen rekryterade nu nära nog uteslutande med f. d. underbefäl från andra truppförband. I den mån det äldre underbefälet i allt fall lämnat tjänsten, hade antalet vakanser också ökats, på samma gång som det återstående underbefälets duglighet minskats både på grund av den otillfredsställande nyanskaffningen och till följd av det ändrade utbildningssystemet. Vakanserna hade vid flera regementen nått ett antal, som verkade hämmande på de värnpliktigas utbildning. Antalet vakanser utgjorde den 1 november 1918 51.1 % vid armén i dess helhet och 59.3 % vid dess huvudvapen, infanteriet.

Gällande
avlönings-
bestämmelser.

Innan jag vidare ingår på föreliggande förslag till ordnande av avlöningsförhållandena för arméns manskap, torde jag böra först erinra, att enligt nu gällande stater manskapet åtnjuter, förutom förmåner in natura, kontant avlöning med följande belopp för år räknat.

Beställning.	Lön kronor.	Dagavlöning kronor.	Summa kronor.
Furir av 1. klassen	600 —	à 0.50 = 182.50	782 50
» » 2. »	360 —	à 0.50 = 182.50	542 50
Korporal	300 —	à 0.40 = 146.—	446 —
Vicekorporal.....	240 —	à 0.30 = 109.50	349 50
Menig beställningsman.....	180 —	à 0.30 = 109.50	289 50
Menig volontär	180 —	à 0.20 = 73.—	253 —

Furir av 1. klassen åtnjuter därjämte för år 1919 tillfällig löneförbättring med ett årligt belopp av 120 kronor.

Vidare utgår för närvarande till turir, som varit gift och fortfarande har minderårigt barn hos sig eller som är gift, under villkor att han har en tjänstetid av minst sex år, ett särskilt lönetillägg med i olika fall 180 eller 240 kronor för år. I statsverkspropositionen till årets riksdag äro medel för ifrågavarande ändamål beräknade även för år 1920.

Arméns manskap uppbär även krigstidstillägg och krigstidshjälp enligt därom gällande särskilda föreskrifter.

Härtill komma ytterligare förmåner i form av lega samt anställnings-, rekapitulations- och avskedspremier. I den mån den följande framställningen sådant påkallar, kommer jag att nedan redogöra för de bestämmelser, som gälla rörande åtnjutandet av dessa förmåner.

Rekryteringssakkunniga hava beträffande de ordinarie kontanta löneförmånerna, lön och dagavlönning, föreslagit, *Rekryterings-*
sakkunniga.
dels att lönen för månad måtte höjas

för furir av 1. klassen	från 50 kronor till 60 kronor
» » » 2. »	» 30 » » 37 » 50 öre,
» korpral	» 25 » » 30 » ,
» vicekorpral	» 20 » » 25 » ,
» menig beställningsman	» 15 » » 20 » ,

dels att dagavlönningen i enlighet med förslag, som av arméförvaltningen avgivits i samband med framställningen rörande lantförsvarets medelsbehov för år 1919, måtte höjas

för furir av 1. klassen	från 50 öre till 1 krona,
» » » 2. »	» 50 » » 1 » ,
» korpral	» 40 » » 75 öre,
» vicekorpral	» 30 » » 50 » ,
» menig beställningsman	» 30 » » 50 » ,
» annan menig volontär	» 20 » » 50 » .

Ifrågavarande höjningar, vilka skulle utgå i form av tillfällig löneförbättring, vore emellertid icke avsedda att tillkomma musikmanskapet.

Vidare hava rekryteringssakkunniga föreslagit vissa ändrade bestämmelser rörande legan samt användningen av anslagen till rekryteringskostnader ävensom beträffande anställningspremier till värnpliktiga. Vad däremot angår anställningspremier till f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremier till fast anställt manskap, hava de sakkunniga hemställt, att dessa premier måtte om möjligt avskaffas.

Arméförvaltningens civila departement har anslutit sig till förslaget, att i samband med den ifrågasatta löneförbättringen nyssberörda anställ- *Arméförvalt-*
ningens civila
departement.

nings- och rekapitulationspremier måtte avskaffas, men hemställt om någon höjning i den ifrågasatta löneförbättringen för furirer och korpraler. Departementet har sålunda föreslagit en ytterligare höjning av lönen med 10 kronor för furir av 1. klassen, 2 kronor 50 öre för furir av 2. klassen och 5 kronor för korpral, allt för månad räknat. Enligt departementets mening borde löneförbättring beredas även musikmanskapet.

*Arméns och
marinens
avlönings-
sakkunniga.*

Arméns och marinens avlöningssakkunniga hava icke funnit anledning till erinran mot de av rekryteringssakkunniga ifrågasatta avlöningsförhöjningarna för korpraler, vicekorpraler, meniga beställningsmän och meniga volontärer.

Beträffande däremot furirerna hava avlöningssakkunniga, i anslutning till ovanberörda framställningar från arméns furirer, uttalat sig för anordnande för dessa beställningshavare av ett lönesystem med ålderstillägg. Ett dylikt lönesystem skulle enligt de sakkunnigas mening vara ägnat att även för de truppförband, där de största svårigheterna i avseende å rekryteringen hittills givit sig tillkänna, medföra förbättrade förhållanden särskilt därutinnan, att större kontinuitet bland underbefälet skulle för framtiden vara att påräkna. Med hänsyn till den korta tid, furirerna kunde kvarstå i tjänsten, borde mellantiderna för ålderstilläggens intjänande bestämmas till 24 månader. Särskilda löneskalor borde anordnas för furirer av 1. och 2. klassen, varvid antalet ålderstillägg för vardera klassen skulle utgöra två, men borde dessa löneskalor på det sätt ingripa i varandra, att furir av 1. klassen finge såsom tjänstetid för erhållande av löneförhöjning tillgodoräkna sig den tjänstetid i furirsbeställning av 2. klassen, som överstege 24 månader.

Avlöningsbeloppen för de olika manskapsgraderna vid armén skulle enligt avlöningssakkunnigas förslag utgå på sätt, som angives i följande schematiska framställning, i vilken för varje grupp av beställningshavare angivits lönen (inberäknat eventuellt intjänta ålderstillägg, där sådana förekomme) och dagavlöningen ävensom summan av dessa båda avlöningstitlar.

Tjänstegrad.	K r o n o r.														
Furir av 1. klass (likställd beställningsman):	lön	—	—	—	—	—	—	—	—	648	—	756	—	864	—
	dagavlöning	—	—	—	—	—	—	—	—	365	—	365	—	365	—
	Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	1,013	—	1,121	—	1,229	—
Furir av 2. klass (likställd beställningsman):	lön	—	—	—	—	—	—	540	—	648	—	756	—	—	—
	dagavlöning	—	—	—	—	—	—	273	75	273	75	273	75	—	—
	Summa	—	—	—	—	—	—	813	75	921	75	1,029	75	—	—
Korpral (likställd beställningsman):	lön	—	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	dagavlöning	—	—	—	—	273	75	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	—	—	—	—	633	75	—	—	—	—	—	—	—	—
Vicekorpral (likställd beställningsman):	lön	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	dagavlöning	—	—	182	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	—	—	482	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Menig beställningsman:	lön	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	dagavlöning	182	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	422	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Menig volontär:	lön	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	dagavlöning	182	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	362	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Skillnaden mellan de sålunda föreslagna avlöningsbeloppen och motsvarande i nu gällande stater upptagna belopp skulle enligt avlönings-sakkunnigas förslag utgå såsom löneförbättring till personalen.

Även arméns musikmanskaper borde enligt de sakkunnigas mening komma i åtnjutande av löneförbättring med tillämpning av samma grunder, som av de sakkunniga ifrågasatts för övrigt manskap vid armén.

Avlöningssakkunniga yttra sig vidare om det indelta manskapet och erinra i sådant hänseende, att vid vissa truppförband av infanteriet och kavalleriet ännu kvarstå i tjänst ett antal indelta korpraler, vice korpraler, beställningsmän och meniga. Det indelta manskapet åtnjuter dels boställe m. m. eller andra motsvarande förmåner av roten (rusthållet), dels ock viss avlöning av statsverket. I sistnämnda avseende utgår under all tjänstgöring, förutom beklädnad och portion eller ersättning därför, dagavlöning med 40 öre till korpral, 30 öre till vicekorpral och beställningsman samt 20 öre till menig. Vidare utgå till de indelta, som vunnit befördran, s: k. korpralstillägg med 120 kronor årligen till korpral och 60 kronor till vicekorpral. För tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar har därjämte indelt manskap tillerkänts särskilt dagavlöningstillägg att utgå med 2 kronor till korpral, vicekorpral och menig beställningsman samt 2 kronor 10 öre till annan menig för tjänstgöring i nyss angivna egenskap.

För ifrågavarande personal hade av rekryteringssakkunniga icke ifrågasatts någon löneförbättring. Avlöningssakkunniga ansåge emellertid med rättvisa och billighet överensstämmande, att jämväl det indelta manskapet komme i åtnjutande av förbättring i såväl lön som dagavlöning med samma belopp, som föreslagits för fast anställd personal av motsvarande tjänstegrader. Förbättring i lönen syntes emellertid böra tillkomma det indelta manskapet endast för kalendermånad, då sådant manskap varit under hela månaden eller del därav inkallat till tjänstgöring.

Även avlöningssakkunniga delade den från olika håll uttalade uppfattningen, att de nu utgående anställningspremierna för f. d. fast anställt manskap och rekapitulationspremierna för fast anställt manskap borde avskaffas. De sakkunniga kunde emellertid för sin del icke finna annat än att samma skäl, som föranlett förslaget om dessa premiers avskaffande, talade för att jämväl anställningspremierna för värnpliktiga borde om möjligt upphöra. Emellertid ville avlöningssakkunniga på angivna skäl ifrågasätta, att till värnpliktig, som, under det han tjänstgjorde såsom värnpliktig eller efter genomgången soldatutbildning för en tid av minst ett år toge annan fast anställning vid armén än såsom musikvolontär, måtte få i stället för anställningspremie utbetalas lön med 15 kronor — motsvarande lönen till menig volontär — för varje full kalendermånad, varunder han före anställningen fullgjort värnplikts-tjänstgöring.

Enligt vad i de föreliggande förslagen avsetts, skulle den ifrågasatta löneförbättringen tillämpas från och med det anställningsår, som tager sin början den 1 november 1919. Beträffande den tillfälliga löneförbättring å 120 kronor, som under år 1919 utgår till furir av 1. klassen, hava avlöningssakkunniga uttalat sig för att, vid bifall till dessa sakkunnigas förslag, berörda förmån icke måtte utgå efter 1920 års början samt att för november och december månader 1919 däremot svarande nedsättning måtte göras i den av de sakkunniga föreslagna förbättringen i lön och dagavlöning.

Jag har i det föregående framhållit, att de ändrade förhållanden, som numera inträtt beträffande ordnandet av vårt försvarsväsen, torde göra det omöjligt att för närvarande till prövning upptaga de delar av rekryteringssakkunnigas förslag, som avse organisatoriska spörsmål. Av samma anledning måste tvekan råda, huruvida sådana förändringar i avseende å manskapets löneförhållanden, som av rekryteringssakkunniga, arméförvaltningens civila departement och avlöningssakkunniga ifrågasatts, nu böra bringas till utförande. Det torde visserligen icke kunna bestridas, att ett system med ålderstillägg för beställningshavare inom furirgraderna, på sätt avlöningssakkunniga föreslagit, kan innebära beaktansvärda fördelar, och efter vad jag i annat sammanhang uttalat, hava de nuvarande anställnings- och rekapitulationspremierna icke motsvarat förväntningarna, vadan förslaget om deras avskaffande givetvis är förtjänt av allvarlig prövning. Intill dess en mera fullständig omläggning av manskapets avlöningsförhållanden kan genomföras, synes det dock nödvändigt att, särskilt för furirgradens skull, bibehålla dessa premier. Under dessa förhållanden inskränker jag mig till att föreslå, att, med bibehållande i övrigt av nu gällande avlöningsbestämmelser, någon höjning i dagavlöningen måtte från den 1 november 1919 beredas beställningshavare inom de olika manskapsgraderna.

Beträffande storleken av denna förhöjning anser jag mig böra upptaga det förslag, som av arméförvaltningen, i anslutning till ett förslag av särskilda sakkunniga, framlades i ämbetsverkets framställning angående lantförsvarets medelsbehov för år 1919 och för vilket redogörelse lämnas i det vid statsverkspropositionen till 1918 års riksdag fogade utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärenden den 14 januari 1918. Ifrågasatt förbättring av dagavlöningen, vilken även ingår i rekryteringssakkunnigas förslag, innebär, att dagavlöningen skulle höjas

Departements-
chefen.

för furir av 1. klassen	från 50 öre till	1 krona,
» » » 2. »	» 50 » »	1 »
» korpral	» 40 » »	75 öre,
» vicekorpral	» 30 » »	50 »
» menig beställningsman	» 30 » »	50 »
» annan menig volontär	» 20 » »	50 »

Såsom motiv för den föreslagna förhöjningen för beställningshavare i de lägre tjänstegraderna har särskilt anförts, att den till dessa beställningshavare utgående dagavlöningen icke borde understiga det penningbidrag å 50 öre för dag, som enligt gällande regler tillkommer värnpliktiga.

Den av mig förordade förhöjningen torde bära tillgodokomma även musikmanskapet och det ännu kvarstående indelta manskapet.

Enligt förslaget skulle sålunda furir av 1. klassen erhålla en förhöjning i dagavlöningen av 50 öre, motsvarande 182 kronor 50 öre för år. Vid sådant förhållande torde den för år 1919 medgivna löneförbättringen å 120 kronor till dylik beställningshavare icke bära utgå efter 1920 års början samt för november och december 1919 en motsvarande nedsättning bära ske i den av mig förordade förhöjningen i dagavlöningen. Denna förhöjning torde sålunda, med avrundning till jämnt öretal, bära för nämnda månader utgå till furir av 1. klassen med allenast 17 i stället för 50 öre.

Kostnaden för den sålunda föreslagna avlöningsförhöjningen till arméns manskap skulle, därest samtliga beställningar vore besatta, för helt år uppgå till i runt tal 1,700,000 kronor samt för november och december 1919 till omkring 280,000 kronor. Med det nuvarande stora antalet vakanser är det givet, att dessa kostnader icke komma att i verkligheten utgå. Till det erforderliga beloppets bestridande torde besparingarna å vederbörligt avlöningsanslag lämna tillgång.

Anställnings-
och rekapi-
tulations-
premier.

Jag har redan nämnt, att de nuvarande anställnings- och rekapitulationspremierna torde bära tills vidare bibehållas. Om dessa premier gälla för närvarande enligt särskilda kungl. brev den 31 december 1918 följande bestämmelser.

1) Anställningspremier till värnpliktiga.

Anställningspremie från anslaget till anställnings- och avskedspremier tilldelas den, som, under det han tjänstgör såsom värnpliktig, tager annan fast anställning vid armén än som musikvolontär, och utbetalas, då den anställda börjar

den tjänstgöring, anställningen avser. Dylik premie utgår oberoende av den lega, som kan tillkomma den värnpliktige från de under avlöningsanslaget eller eljest till rekryteringskostnader anvisade medel.

Anställningspremie utgår

vid Svea livgarde, Göta livgarde, Livregementets grenadjärer, Västgöta regemente, Karlskrona grenadjärregemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs regemente, Södermanlands regemente, Kronobergs regemente, Jönköpings regemente, Dalregementet, Hälsinge regemente, Hallands regemente, Västmanlands regemente, Norrbottens regemente, Västerbottens regemente, Kalmar regemente, Värmlands regemente, Jämtlands fältjägarregemente, Vaxholms grenadjärregemente, Gottlands infanteriregemente, Västernorrlands regemente och Intendenturkåren med 120 kronor för ett års och 400 kronor för minst två års anställning; vid övriga infanteriregementen med 100 kronor för ett års och 300 kronor för minst två års anställning; samt

vid samtliga truppförband av kavalleriet med undantag av Livgardet till häst och Livregementets dragoner, samtliga truppförband av artilleriet, samtliga ingenjörtruppförband samt Svea trängkår, Norrlands trängkår och Västmanlands trängkår med 300 kronor för minst två års anställning.

Till den, som tager anställning för längre tid än ett år men kortare tid än två år, utgår anställningspremie med $\frac{1}{24}$ av det för minst två års anställning bestämda belopp för varje månad av anställningstiden, räknat från och med den månad, under vilken vederbörande träder i tjänstgöring såsom volontär.

Till den, som tager dylik anställning för kortare tid än ett år, utgår anställningspremie med $\frac{1}{12}$ av det för ett års anställning bestämda belopp för varje månad av anställningstiden, räknat från och med den månad, under vilken vederbörande träder i tjänstgöring såsom volontär.

Från anslaget till anställnings- och avskedspremier utgår anställningspremie till värnpliktig, som under utbildningsåret 1917—1918 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1919 vinner annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum; och utbetalas premien efter ovan angivna grunder.

2) Anställningspremier åt f. d. fast anställt manskap.

Till den, som under år 1919 inom tre månader efter avgång från fast anställning vid armén tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning, eller ock vid intendenturkåren, oavsett vid vilket truppslag han förut varit anställd, må tillsvidare utbetalas anställningspremie från anslaget till avlöning och rekrytering m. m., oberoende av vid vilket truppförband anställningen vinnes, med följande belopp, nämligen: till den, som genomgått furirsutbildning, med 250 kronor för två års anställning, 100 kronor för ett års anställning och 8 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt f. d. fast anställt manskap med 200 kronor för två års anställning, 75 kronor för ett års anställning och 6 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år.

Har längre tid än tre månader förlutit efter det den, som under år 1919 erhållit anställning, avgått från sin föregående fasta anställning, utgår anställ-

ningspremie från nyssnämnda anslag vid de särskilda truppförbanden med nedanstående belopp, nämligen:

vid truppförband, där vakansantalet den 1 november 1918 uppgått till 40 % eller därutöver (däribland intendenturkåren) till den, som genomgått furirsutbildning, med 450 kronor för två års anställning, 175 kronor för ett års anställning och 14 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt f. d. fast anställt manskap med 350 kronor för två års anställning, 135 kronor för ett års anställning och 10 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år;

vid truppförband, där vakansantalet den 1 november 1918 uppgått till 20 % men ej till 40 %, till den, som genomgått furirsutbildning, med 325 kronor för två års anställning, 125 kronor för ett års anställning och 10 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt f. d. anställt manskap med 250 kronor för två års anställning, 100 kronor för ett års anställning och 7 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år; samt

vid övriga truppförband till den, som genomgått furirsutbildning, med 250 kronor för två års anställning, 100 kronor för ett års anställning och 8 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt f. d. fast anställt manskap med 200 kronor för två års anställning, 75 kronor för ett års anställning och 6 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år.

Avser anställningen längre tid än ett år men kortare tid än två år, utgår premie för varje full kalendermånad av anställningstiden med $\frac{1}{24}$ av den för en tjänstgöringstid av två år bestämda premien. Tager anställningen sin början först under loppet av en kalendermånad, utgör denna omständighet icke hinder för utbetalande av premie jämväl för sistnämnda månad.

Premie utbetalas, då den anställde börjar den tjänstgöring, anställningen avser, och utgår oberoende av den lega, som kan tillkomma vederbörande från de under avlöningsanslaget eller eljest till rekryteringskostnader anvisade medel.

I enlighet med ovan fastställda grunder må anställningspremie till belopp, som enligt samma grunder utgår till den, som tager anställning inom tre månader efter avgång från fast anställning, utbetalas jämväl till sådant fast anställt manskap, som antingen före utgången av vederbörlig anställningstid vid annat truppslag eller vid denna tids utgång erhåller anställning vid intendenturkåren: skollande i förra fallet premiens storlek beräknas för den tid, varmed anställningstiden vid intendenturkåren överskjuter den tid vid truppförbandet, för vilken anställnings- eller rekapitulationspremie där åtnjuts.

3) Rekapitulationspremier.

Från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. må tillsvidare under år 1919 enligt nedan angivna grunder utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap vid armén — dock icke musikmanskap — som under sagda år tager förnyad anställning.

Vid intendenturkåren utgår dock rekapitulationspremie endast till den, som vinner förnyad anställning efter minst ett års anställning vid samma kår.

Rekapitulationspremie utbetalas oberoende av den lega, som kan tillkomma vederbörande från de under avlöningsanslaget eller eljest till rekryteringskost-

nader anvisade medel, och utgår vid de särskilda truppförbanden med nedanstående belopp:

vid truppförband, där vakansantalet den 1 november 1918 uppgått till 40 % eller därutöver, till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning, med 550 kronor för två års anställning, 220 kronor för ett års anställning och 17 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt fast anställt manskap med 450 kronor för två års anställning, 175 kronor för ett års anställning och 14 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år;

vid truppförband, där vakansantalet den 1 november 1918 uppgått till 20 % men ej till 40 %, till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning, med 400 kronor för två års anställning, 160 kronor för ett års anställning och 12 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt fast anställt manskap med 325 kronor för två års anställning, 125 kronor för ett års anställning och 10 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år; samt

vid övriga truppförband till furir eller korpral, som genomgått furirsutbildning, med 300 kronor för två års anställning, 125 kronor för ett års anställning och 10 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år samt till övrigt fast anställt manskap med 250 kronor för två års anställning, 100 kronor för ett års anställning och 8 kronor för månad vid anställning på kortare tid än ett år.

Avser rekapitulationen längre tid än ett år, men kortare tid än två år, utgår premie för varje full kalendermånad av anställningstiden med $\frac{1}{24}$ av den för en tjänstgöringstid av två år bestämda premien. Tager anställningen sin början först under loppet av en kalendermånad, utgör denna omständighet icke hinder för utbetalande av premie jämväl för sistnämnda månad.

Premie utbetalas, då den anställde börjar den tjänstgöring, anställningen avser.

Ifrågavarande premier torde fortfarande böra utgå i huvudsaklig överensstämmelse med ovan återgivna, i kungl. breven den 31 december 1918 angivna grunder. De smärre jämkningar i nu gällande bestämmelser, som kunna finnas erforderliga, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga.

Jag får alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att tillfällig förhöjning i dagavlöningen må utbetalas till nedan-nämnda manskap vid armén:

för tiden den 1 november—den 31 december 1919 till furir av 1. klassen (likställd beställningsman) med 17 öre,

för år 1920 till furir av 1. klassen (likställd beställningsman) med 50 öre,

för tiden den 1 november 1919—den 31 december 1920 till furir av 2. klassen (likställd beställningsman, musikfurir av 2. klassen) med 50 öre; till korpral (konstapel, likställd beställningsman, musikkorpral,

musikkonstapel samt korpral, indelt) med 35 öre; till vicekorpral (likställd beställningsman, musikvicekorpral, musikvicekonstapel samt vice korpral, indelt) med 20 öre; till menig beställningsman (menigt musikmanskap samt menig beställningsman, indelt) med 20 öre; och till menig volontär (menig, indelt) med 30 öre,

dels att berörda förhöjning i dagavlöningen må utgå för tiden den 1 november—den 31 december 1919 från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. samt för år 1920 från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.,

dels att från anslaget till anställnings- och avskedspremier må till värnpliktig, som under utbildningsåret 1918—1919 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1920 vinner annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum, utbetalas anställningspremie efter samma grunder, som gälla beträffande dylik premies utbetalande till värnpliktig, vilken under pågående tjänstgöring tager sådan anställning,

dels ock att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må under år 1920, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 31 december 1918 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som tager förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

A. Lindman.